

Algemene Voorwaarden CLAFIS Ingenieurs

Voor het verrichten van werkzaamheden door Clafis Groep B.V. (geregistreerd bij de Kamer van Koophandel onder nummer 71901167) en/of één of meer van haar dochtermaatschappijen.

The logo for CLAFIS INGENIEUS, featuring the company name in white capital letters on a red rectangular background.

Artikel 1 – Definities

De navolgende in deze algemene voorwaarden met een hoofdletter geschreven termen hebben de volgende daarbij vermelde betekenis:

- *Oprichtnemer*: Clafis Groep B.V. en/of één of meer van haar dochtermaatschappijen, statutair gevestigd te Heerenveen en verder in deze algemene voorwaarden te noemen Clafis Ingenieurs.
- *Overeenkomst*: elke tussen een Opdrachtgever en Clafis Ingenieurs gesloten overeenkomst, inclusief wijzigingen en/of aanvullingen daarop, krachtens welke overeenkomst de Opdrachtgever aan Clafis Ingenieurs opdracht verstrekt tot het verrichten van werkzaamheden.
- *Opdrachtgever*: de natuurlijke of rechtspersoon met wie Clafis Ingenieurs als opdrachtnemer een Overeenkomst aangaat.
- *DNR*: de ten tijde van de totstandkoming van een Overeenkomst meest recente versie van de De Nieuwe Regeling.
- *UAV*: de ten tijde van de totstandkoming van een Overeenkomst meest recente versie van de Uniforme Administratieve Voorwaarden voor de uitvoering van werken.

Artikel 2 – Toepasselijkheid

1. Deze algemene voorwaarden zijn van toepassing op alle aanbiedingen van Clafis Ingenieurs en op alle Overeenkomsten.
2. Afwijkingen van deze algemene voorwaarden zijn slechts mogelijk indien deze schriftelijk tussen Clafis Ingenieurs en de Opdrachtgever zijn overeengekomen.
3. De toepasselijkheid van algemene voorwaarden van de Opdrachtgever wordt hierbij uitdrukkelijk van de hand gewezen.

Artikel 3 – Toepasselijkheid DNR en UAV

In aanvulling op de onderhavige algemene voorwaarden zijn op Overeenkomsten de volgende regelingen van toepassing:

- a. op werkzaamheden waarbij Clafis Ingenieurs optreedt als adviesbureau als bedoeld in de DNR, is de DNR van toepassing;
- b. op overeenkomsten met betrekking tot Aanneming van werk zijn de UAV (Uniforme Administratieve Voorwaarden), van toepassing.

De Opdrachtgever wordt geacht van de inhoud van de DNR respectievelijk de UAV kennis te hebben genomen. De DNR en de UAV liggen ter inzage ten kantore van Clafis Ingenieurs. Clafis Ingenieurs zal de Opdrachtgever, indien hij daarom verzoekt, kosteloos in het bezit stellen van de DNR respectievelijk de UAV.

In geval van tegenstrijdigheden tussen de onderhavige algemene voorwaarden en de DNR c.q. de UAV, prevaleren de onderhavige algemene voorwaarden.

Artikel 4 – Aanbieding

Elke aanbieding van Clafis Ingenieurs moet steeds als één ondeelbaar geheel worden beschouwd en is vrijblijvend en gebaseerd op gegevens, bescheiden, tekeningen e.d., verstrekt door of vanwege de Opdrachtgever alsmede op de ten tijde van het uitbrengen van de aanbieding geldende wet- en regelgeving, tenzij in de aanbieding uitdrukkelijk schriftelijk het tegendeel is bepaald. Indien de aanbieding geen termijn voor aanvaarding vermeldt, is deze termijn dertig dagen (30) te rekenen vanaf de dagtekening.

Artikel 5 – Overeenkomst

1. Een Overeenkomst is eerst bindend indien deze schriftelijk tot stand is gekomen dan wel indien Clafis Ingenieurs met de uitvoering van de werkzaamheden is aangevangen. Mondelinge toezeggingen door en afspraken met ondergeschikten van Clafis Ingenieurs binden Clafis Ingenieurs niet.
2. In afwijking van het in lid 1 bepaalde kan een Overeenkomst tot het verrichten van meerwerk mondeling tot stand komen. Clafis Ingenieurs is tevens bevoegd door haar verricht meerwerk afzonderlijk in rekening te brengen in geval zij het verrichten daarvan voor de uitvoering van de Overeenkomst redelijkerwijs noodzakelijk mocht achten.

Artikel 6 – Tarieven

1. De door Clafis Ingenieurs opgegeven en/of de overeengekomen tarieven luiden in euro, tenzij uitdrukkelijk anders is overeengekomen. Deze zijn exclusief belasting – waaronder btw – en heffingen.
2. Clafis Ingenieurs heeft het recht de opgegeven en/of overeengekomen tarieven te wijzigen in geval van een wijziging van een of meer kostprijsbestanddelen. Tariefswijzigingen zullen schriftelijk aan de Opdrachtgever worden

meegedeeld en worden berekend over de nadien te verrichten werkzaamheden.

3. De door Clafis Ingenieur gehanteerde tarieven worden jaarlijks aan het begin van het kalenderjaar vastgesteld. Als basis voor de lonen wordt de geldende CBS index gehanteerd. Tariefsverhogingen voor materialen worden geheel doorberekend.

Artikel 7 – Betaling

1. Indien niet uitdrukkelijk anders is overeengekomen, zal betaling plaatsvinden binnen 30 dagen na factuurdatum. Opdrachtgever heeft niet het recht een eventuele tegenvordering van hem met de vordering van Clafis Ingenieur te compenseren. Alle betalingen dienen der halve zonder enige aftrek of schuldvergelijk plaats te vinden.
2. Clafis Ingenieur is gerechtigd voorschotfacturen te zenden. Betaling van voorschotfacturen dient te geschieden direct nadat deze door de Opdrachtgever zijn ontvangen.
3. Betaling van meerwerk zal plaatsvinden binnen 30 dagen na factuurdatum nadat dit aan de Opdrachtgever in rekening is gebracht.
4. Alle betalingen dienen zonder enige opschorting, aftrek of verrekening te geschieden, effectief in de valuta als vermeld op de factuur. In het geval de Opdrachtgever ter zake van de uitvoering van de Overeenkomst op Clafis Ingenieur aanspraak meent te kunnen doen gelden, ontheft dit hem niet van zijn verplichting tot betaling op de overeengekomen wijze.
5. Indien Clafis Ingenieur goede grond heeft te vrezen dat de Opdrachtgever zijn verplichtingen niet zal nakomen, is Clafis Ingenieur gerechtigd, alvorens haar prestatie te leveren of daarmee voort te gaan, naar haar oordeel genoegzame zekerheid voor het nakomen van betalingsverplichtingen van de Opdrachtgever te verlangen.
6. Indien de Opdrachtgever niet heeft betaald op het tijdstip of binnen de termijn als bedoeld in dit artikel, is hij van rechtswege en zonder dat enige voorafgaande ingebrekestelling is vereist, in verzuim.
7. Clafis Ingenieur heeft het recht de nakoming van haar verplichtingen op te schorten indien en voor zover de Opdrachtgever niet tijdig voldoet aan haar betalingsverplichting c.q. (in het geval van lid 6) haar verplichting tot het stellen van zekerheid.
8. De administratie en de urenverantwoording van Clafis Ingenieur geldt als volledig bewijs met betrekking tot door haar verrichte

werkzaamheden en opgestelde declaraties, behoudens door opdrachtgever te leveren tegenbewijs.

9. Indien opdrachtgever de verschuldigde bedragen niet binnen de overeengekomen termijn betaalt, zal opdrachtgever, zonder dat enige ingebrekestelling nodig is, over het openstaande bedrag wettelijke handelsrente verschuldigd zijn.
10. Indien opdrachtgever na ingebrekestelling nalatig blijft de vordering te voldoen is opdrachtgever buitengerechtelijk incassokosten verschuldigd conform het Besluit vergoeding voor buitengerechtelijke incassokosten van 27 maart 2012.
11. Facturatie op basis van goedgekeurde conceptfacturen:
 - a. Gemaakte projecturen, zakelijke kilometers en overige kosten worden door de werknemer van Clafis Ingenieur online ingevoerd of gedeclareerd. Nadat deze verantwoording is geautoriseerd door de direct leidinggevende van Clafis ingenieur ontvangt de opdrachtgever een email met een link waarmee de Opdrachtgever de conceptfactuur kan bekijken en kan autoriseren. De opdrachtgever dient binnen 5 werkdagen, na ontvangst van het e-mailbericht betrekking hebbende op een conceptfactuur, middels het accorderen aan te geven of zij de conceptfactuur al dan niet goedkeurt. Indien geen keuze wordt gemaakt, dan wordt de weekstaat voorlopig geacht te zijn goedgekeurd totdat opdrachtgever reclameert. Facturen van CLAFIS aan de Opdrachtgever zijn gebaseerd op de goedgekeurde concept facturen.
 - b. Bezwaren van Opdrachtgever tegen facturen die geacht worden te zijn goedgekeurd, schorten de betalingsverplichting van de Opdrachtgever ter zake niet op.
 - c. Betaling van een factuur, zonder dat vooraf door de Opdrachtgever bezwaar is gemaakt tegen een of meerdere conceptfacturen geldt als goedkeuring, tenzij sprake is van een evidente en voor beide partijen kenbare fout.
 - d. Indien de Opdrachtgever, voordat betaling van de factuur heeft plaatsgevonden, bezwaren heeft geuit tegen een of meerdere aan de factuur ten grondslag liggende urenstaten, vindt nader overleg plaats tussen Clafis Ingenieur en Opdrachtgever. Indien de bezwaren

worden gehonoreerd dan zal de
Opdrachtgever van Clafis Ingenieur een
creditfactuur ontvangen.

Artikel 8 – Levertijd

1. Een overeengekomen levertijd (waaronder tevens begrepen de termijn waarbinnen werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd c.q. een werk dient te worden voltooid) is niet aan te merken als fatale termijn, tenzij uitdrukkelijk anders is overeengekomen. Bij toerekenbare overschrijding van de levertijd zal steeds een schriftelijke ingebrekestelling noodzakelijk zijn. Aan toerekenbare overschrijding van de levertijd, voor zover die een termijn van één maand niet overschrijdt, kan de Opdrachtgever geen enkel recht ontlenen.
2. In geval Clafis Ingenieur in verzuim is ter zake van de levertijd, heeft de Opdrachtgever uitsluitend het recht de Overeenkomst te ontbinden, echter zonder aanspraak te kunnen maken op vergoeding van schade en/of kosten. In dat geval zullen vooruitbetaalde bedragen worden geretourneerd, echter zonder vergoeding van rente.

Artikel 9 – Uitvoering van werkzaamheden

1. Bij de uitvoering van werken zorgt de Opdrachtgever voor eigen rekening en risico dat Clafis Ingenieur tijdig kan beschikken over:
 - a. de voor de uitvoering van het werk benodigde bescheiden (waaronder tekeningen), gegevens (waaronder afmetingen), vergunningen, ontheffingen, goedkeuringen, toewijzingen, etc.;
 - b. gebouwen of terreinen, waarin, waaraan of waarop het werk moet worden uitgevoerd;
 - c. tekeningen van de ligging van kabels, buizen en leidingen.
2. De Opdrachtgever staat ervoor in, dat de door hem aan Clafis Ingenieur verstrekte gegevens volledig, actueel en juist zijn. Indien blijkt dat de door de Opdrachtgever ten behoeve van de opdracht verstrekte gegevens niet volledig, actueel of juist zijn, dan wel indien deze gegevens te laat zijn verstrekt of indien blijkt dat de Opdrachtgever over gegevens beschikt die van belang zijn voor de opdracht, maar die niet heeft verstrekt, dan zal Opdrachtgever alle kosten die ontstaan als gevolg hiervan aan Clafis Ingenieur voldoen en eventuele schade compenseren.
3. De Opdrachtgever is verantwoordelijk voor de toestand van bestaande gebouwen, werken,

- terreinen en installaties waarin, waaraan of waarop de werkzaamheden moeten worden uitgevoerd, welke toestand naar het oordeel van Clafis Ingenieur zodanig moet zijn dat de uitvoering van de werkzaamheden kan worden begonnen en deze kunnen worden voortgezet. Het bepaalde in de vorige volzin geldt evenzeer indien Clafis Ingenieur met de uitvoering van de werkzaamheden is begonnen.
4. De opdrachtgever garandeert, indien bij de uitvoering van de Overeenkomst op locatie werkzaamheden uitgevoerd dienen te worden, voor personeelsleden van Clafis Ingenieur een veilige en gezonde werkplek conform de geldende veiligheidsrichtlijnen die men naar de stand van de huidige maatstaven mag verwachten.
5. Clafis Ingenieur doet aan de Opdrachtgever de aanbeveling, mede in het kader van haar verplichting als bedoeld in de DNR, om voor werken zo mogelijk een CAR- of een vergelijkbare verzekering af te sluiten. De Opdrachtgever verplicht zich, voor het geval een verzekering als hiervoor bedoeld wordt afgesloten, Clafis Ingenieur als medeverzekerde in de polis onder primaire dekking op te (laten) nemen. Indien en voor zover de Opdrachtgever geen verzekering als hiervoor bedoeld afsluit, komt deze beslissing en de gevolgen daarvan geheel voor rekening en risico van de Opdrachtgever.
6. De Opdrachtgever is aansprakelijk voor alle schade en kosten, die voor Clafis Ingenieur ontstaan, hetzij doordat de Opdrachtgever niet (tijdig) voldoet aan een of meer van zijn in dit artikel omschreven verplichtingen, hetzij doordat een of meer omstandigheden die ingevolge dit artikel voor rekening en risico van de Opdrachtgever komen niet overeenkomstig het bepaalde in dit artikel zijn. Bij tijdsverlies, veroorzaakt door vertraging doordat de Opdrachtgever niet (tijdig) voldoet aan een of meer van zijn in dit artikel omschreven verplichtingen dan wel die ingevolge dit artikel voor rekening en risico van de Opdrachtgever komt, wordt een zodanige verlenging van levertijd toegestaan als, alle omstandigheden in aanmerking genomen, redelijk is, onverminderd de overige aanspraken van Clafis Ingenieur .

Artikel 10 – Samenwerking met derden

1. Indien Clafis Ingenieur, overeenkomstig het bepaalde in de DNR, op verzoek van de Opdrachtgever samenwerkt met een of meer andere adviesbureaus, architecten of andere deskundigen, zal Clafis Ingenieur voor het door deze derden verrichte deel van de werkzaamheden niet aansprakelijk zijn, behoudens voor zover Clafis Ingenieur deze aansprakelijkheid schriftelijk heeft aanvaard.
2. In de in het vorige lid bedoelde gevallen is de Opdrachtgever jegens Clafis Ingenieur verantwoordelijk voor de door de derden aan Clafis Ingenieur te verstrekken gegevens.
3. Indien Clafis Ingenieur in het kader van de uitvoering van de Overeenkomst zelf een of meer andere adviesbureaus, architecten of andere deskundigen, dan wel andere derden inschakelt, zal Clafis Ingenieur voor het door deze derden verrichte deel van de werkzaamheden slechts aansprakelijk zijn voor zover die derden jegens Clafis Ingenieur aansprakelijk zijn.

Artikel 11 – Aansprakelijkheid

1. Iedere aansprakelijkheid van Clafis Ingenieur zal zijn beperkt tot het bedrag dat of de bedragen die in het desbetreffende geval onder haar desbetreffende aansprakelijkheidsverzekering(en) wordt/worden uitbetaald, vermeerderd met het bedrag van het eigen risico dat Clafis Ingenieur ingevolge de betreffende polisvoorwaarden draagt. Op verzoek kunnen nadere inlichtingen worden verkregen omtrent de dekking van de aansprakelijkheidsverzekering(en) van Clafis Ingenieur.
2. Voorts gelden voor de aansprakelijkheid van Clafis Ingenieur in alle gevallen de beperkingen van de aansprakelijkheid die zijn opgenomen in de DNR respectievelijk de UAV.
3. Met betrekking tot alle personen en alle zaken geldt voor de periode, dat zij zich onder opzicht en/of op het (bedrijfs)terrein van Clafis Ingenieur bevinden, het uitdrukkelijk beding, dat Clafis Ingenieur voor enig lichamelijk- en/of geestelijk letsel van welke aard dan ook, of welke verwonding dan ook (wat betreft personen) en voor beschadiging, diefstal, vernieling, verlies, tenietgaan of welke schade ook (wat betreft zaken) in geen geval aansprakelijk is, behalve voor zover mocht blijken van opzet of grove schuld van haar bestuurders persoonlijk.

4. Indien de Overeenkomst betrekking heeft op het verrichten door Clafis Ingenieur van milieukundig bodemonderzoek, is Clafis Ingenieur nimmer aansprakelijk voor een afwijkende verontreinigingssituatie die uit later onderzoek blijkt aanwezig te zijn.
5. Clafis Ingenieur is nimmer aansprakelijk voor gebruik van door haar vervaardigde rapporten, verslagen of andere documenten door anderen dan de Opdrachtgever, noch voor gebruik voor een ander doel dan waarvoor deze zijn vervaardigd. De Opdrachtgever is verplicht Clafis Ingenieur te vrijwaren voor alle aanspraken van derden die zijn gebaseerd op de hiervoor bedoelde documenten.
6. De in bovenstaande leden voor Clafis Ingenieur zelf bedongen beperkingen respectievelijk uitsluitingen van aansprakelijkheid worden evenzeer bedongen voor en ten behoeve van haar ondergeschikten, ieder ander die door haar in het kader van de Overeenkomst wordt gebruikt, alsmede voor hen van wie zij geleverde zaken en/of onderdelen betreft.
7. De Opdrachtgever is verplicht Clafis Ingenieur te vrijwaren voor alle aanspraken van derden tot vergoeding van schade, waarvoor Clafis Ingenieur ingevolge deze algemene voorwaarden of anderszins niet aansprakelijk is, en haar schadeloos te stellen voor alle kosten of schade die voor haar daardoor mochten ontstaan.
8. Opdrachtgever vrijwaart Clafis Ingenieur voor alle schade die wordt veroorzaakt door werkzaamheden verricht door werknemers van Clafis Ingenieur op verzoek van Opdrachtgever welke geen deel uitmaken van de tussen Clafis Ingenieur en Opdrachtgever gesloten overeenkomst.
9. Opdrachtgever vrijwaart Clafis Ingenieur voor alle schade die derden lijden of hebben geleden door eventuele onjuistheden in rapportages en/of adviezen van Clafis Ingenieur. De rapportages en adviezen zijn uitsluitend bestemd voor Opdrachtgever. Derden, niet zijnde Opdrachtgever, mogen hieraan geen enkel recht ontleen.
10. Clafis Ingenieur is nimmer aansprakelijk voor indirecte schade, daaronder begrepen gevolgschade, gederfde winst, gemiste besparingen en schade door bedrijfs- of andersoortige stagnatie.

Algemene Voorwaarden CLAFIS Ingenieur

Voor het verrichten van werkzaamheden door Clafis Groep B.V. (geregistreerd bij de Kamer van Koophandel onder nummer 71901167) en/of één of meer van haar dochtermaatschappijen.

Artikel 12 – Toezicht

Indien de opdracht inhoudt dat Clafis Ingenieur directie voert en/of toezicht houdt op de uitvoering van een werk, zonder dat sprake is van dagelijks toezicht, kan Clafis Ingenieur alleen aansprakelijk zijn voor schade in de periode waarin zij dit toezicht volgens opdracht daadwerkelijk heeft gehouden.

Artikel 13 - Intellectuele eigendom en eigendomsvoorbehoud

1. Clafis Ingenieur is rechthebbende op rechten van industriële en intellectuele eigendom ter zake inhoud en vorm van rapporten, tekeningen en ontwerpen, software modellen, foto's en afbeeldingen en dergelijke. Tenzij anders overeengekomen is, behoudt Clafis Ingenieur de auteursrechten, alsmede alle overige rechten van intellectuele of industriële eigendom op de door hem verstrekte ontwerpen, schetsen, afbeeldingen, tekeningen, modellen, programmatuur en offertes. Deze stukken blijven zijn eigendom en mogen zonder zijn uitdrukkelijke toestemming niet worden gekopieerd, aan derden getoond of op andere wijze worden gebruikt, ongeacht of opdrachtgever daarvoor kosten in rekening zijn gebracht.
2. Opdrachtgever is gehouden deze zaken op eerste verzoek aan Clafis Ingenieur te retourneren op straffe van een direct opeisbare boete van € 10.000,-, vermeerderd met € 1000,- voor elke dag dat de overtreding voortduurt.
3. Clafis Ingenieur behoudt het eigendom van geleverde en te leveren zaken voor tot op het tijdstip waarop de wederpartij aan diens ermee verband houdende betalingsverplichtingen aan Clafis Ingenieur heeft voldaan. Die betalingsverplichtingen bestaan uit het betalen van de koopprijs, vermeerderd met vorderingen ter zake van verrichtte werkzaamheden die met die levering verband houden, alsmede vorderingen ter zake, eventuele, schadevergoeding wegens tekortschieten in de nakoming van verplichtingen aan de zijde van de wederpartij.
4. In geval Clafis Ingenieur een beroep doet op het eigendomsvoorbehoud, geldt de ter zake gesloten overeenkomst als ontbonden, onverminderd het recht van Clafis Ingenieur vergoeding van schade, gederfde winst en rente te vorderen.
5. De opdrachtgever is verplicht Clafis Ingenieur terstond schriftelijk op de hoogte te stellen van het feit dat derden rechten doen gelden op

zaken waarop krachtens dit artikel een eigendomsvoorbehoud rust.

6. De opdrachtgever is niet bevoegd geleverde zaken aan derden in onderpand te geven en/of een bezitloos pandrecht erop te vestigen, en/of de zaken voor opslag in de feitelijke macht van een of meerdere financiers te brengen (warrantage), daar zulks zal worden aangemerkt als toerekenbare niet nakoming aan diens zijde. Clafis Ingenieur kan alsdan terstond, zonder tot enige ingebrekestelling te zij gehouden, diens verplichtingen uit de overeenkomst opschorten, dan wel de overeenkomst ontbinden, onverminderd het recht van Clafis Ingenieur op vergoeding van schade, gederfde winst en rente.

Artikel 14 – Geheimhouding en verwerking van persoonsgegevens

1. De Opdrachtgever en Clafis Ingenieur zullen alle door de andere partij verschaft (bedrijfs-) informatie vertrouwelijk behandelen, deze informatie niet openbaar maken aan derden en van deze informatie alleen gebruik maken in het kader van de uitvoering van de Overeenkomst.
2. Tussen Clafis Ingenieur en opdrachtgever zal een verwerkingsovereenkomst worden afgesloten waarin de afspraken over persoonsgegevens en andere vertrouwelijke gegevens zullen worden vastgelegd.

Artikel 15 – AVG en Datalekken

1. Voor zover in het kader van het uitvoeren van de werkzaamheden Persoonsgegevens worden verwerkt, zullen deze Persoonsgegevens op een behoorlijke en zorgvuldige wijze worden verwerkt en overeenkomstig de Wet Bescherming Persoonsgegevens en Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG).
2. Technische en organisatorische maatregelen zullen worden getroffen om de Persoonsgegevens te beschermen tegen verlies of enige andere vorm van onrechtmatige verwerking, daarbij rekening houdend met de stand van de techniek en de aard van de verwerking. Hiervoor is benodigd dat de privacyverklaring is opgesteld conform de AGV/GDPR. Verdere informatie over de verwerking van privacygegevens zijn opgenomen in de privacyverklaring.
3. Opdrachtgever draagt er, indien van toepassing, als 'verwerker' dan wel als 'verantwoordelijke' zorg voor dat persoonsgegevens van werknemers en van eventuele derden van Clafis Ingenieur conform

Algemene Voorwaarden CLAFIS Ingenieur

Voor het verrichten van werkzaamheden door Clafis Groep B.V. (geregistreerd bij de Kamer van Koophandel onder nummer 71901167) en/of één of meer van haar dochtermaatschappijen.

de AVG op een behoorlijke en zorgvuldige wijze verwerkt worden. Gebruik van deze gegevens is uitsluitend toegestaan voor de uitvoering van de Overeenkomst.

4. Bij eventuele datalekken dient door de Opdrachtgever binnen 8 kantooruren na het bekend worden daarvan, melding gemaakt te worden bij info@clafis.com onder vermelding van 'datalek'.

Artikel 16 – Personeel

1. De Opdrachtgever zal zich ervan onthouden om in de periode van uitvoering van de Overeenkomst en binnen twee jaren na beëindiging daarvan om personeelsleden in dienst bij Clafis Ingenieur, die belast zijn met het uitvoeren van de Overeenkomst, in dienst te nemen of anderszins in te schakelen c.q. werkzaamheden te laten verrichten, behoudens voorafgaande schriftelijke toestemming van de Clafis Ingenieur.
2. Indien de Opdrachtgever binnen de in het voorgaande lid bedoelde periode een of meer in het voorgaande lid bedoelde personeelsleden van Clafis Ingenieur in dienst neemt, is zij aan Clafis Ingenieur verschuldigd een bedrag gelijk aan het brutojaarsalaris c.q. de brutojaarsalarissen van de betreffende personeelsleden, onverminderd de overige rechten van Clafis Ingenieur waaronder het recht op volledige schadevergoeding.

Artikel 17 – Overmacht

1. Onder overmacht wordt in deze voorwaarden verstaan elke van de wil van Clafis Ingenieur onafhankelijke omstandigheid, ook al was deze ten tijde van het sluiten van de Overeenkomst reeds te voorzien, die de nakoming van de Overeenkomst blijvend of tijdelijk verhindert, alsmede voor zover daaronder niet reeds begrepen, oorlog, oorlogsgevaar, burgeroorlog, oproer, werkstaking, werkliedenuitsluiting, transportmoeilijkheden, brand, onwerkbaar weer en andere storingen in het bedrijf van Clafis Ingenieur of haar leveranciers, alsmede het in gebreke blijven van leveranciers van Clafis Ingenieur.
2. In geval van verhindering tot uitvoering van de Overeenkomst ten gevolge van overmacht heeft Clafis Ingenieur het recht om zonder rechterlijke tussenkomst, hetzij de uitvoering van de Overeenkomst voor ten hoogste drie maanden op te schorten, hetzij de Overeenkomst geheel of ten dele te ontbinden, zonder dat Clafis Ingenieur tot enige schadevergoeding gehouden zal zijn.

Artikel 18 – Wijzigingsclausule

1. Clafis Ingenieur is bevoegd wijzigingen in deze algemene voorwaarden aan te brengen. Deze wijzigingen treden in werking op het aangekondigde tijdstip van in werking treden. Clafis Ingenieur zal de gewijzigde voorwaarden tijdig aan de Opdrachtgever toezenden. Indien geen tijdstip van in werking treden is medegedeeld, treedt een wijziging jegens de Opdrachtgever in werking zodra hem de wijziging door Clafis Ingenieur is medegedeeld.

Artikel 19 – Geschillen en toepasselijk recht

1. Ter zake van alle geschillen verband houdende met de Overeenkomst, dan wel nadere Overeenkomsten die daaruit voortvloeien, daarvan het gevolg zijn of daarmee verband houden, zal (voor zover nodig in afwijking van het bepaalde in de DNR respectievelijk de UAV) in eerste aanleg uitsluitend bevoegd zijn de rechter te Leeuwarden, onverminderd het recht van partijen op hoger beroep en/of cassatie en tenzij partijen arbitrage overeenkomen. Indien de opdrachtgever een natuurlijk persoon is die niet handelt in de uitoefening van een beroep of bedrijf, is hij gedurende een maand nadat Clafis Ingenieur zich schriftelijk op dit artikellid heeft beroepen gerechtigd, om voor beslechting van het betreffende geschil de door de volgens de wet bevoegde burgerlijke rechter te kiezen.
2. Op de Overeenkomst, alsmede op alle nadere Overeenkomsten die daaruit voortvloeien, daarvan het gevolg zijn of daarmee verband houden, is uitsluitend Nederlands recht van toepassing.
3. Indien één of meer bepalingen van algemene voorwaarden of de Overeenkomst nietig blijken te zijn of door de rechter vernietigd worden, behoudens de overige bepalingen van de voorwaarden of de Overeenkomst hun rechtskracht. Partijen zullen over de nietige of vernietigde bepalingen overleg voeren teneinde een vervangende regeling te treffen. De vervangende regeling tast het doel en de strekking van de voorwaarden of de Overeenkomst niet aan.